

7 sep 2014

S och V slår undan benen för en snabbt växande basnäring

Socialdemokraterna (S) och Vänsterpartiet (V) går till val på att matmomsen på restauranger och arbetsgivaravgifter för unga ska mer än dubblas. De här förslagen har – mot bakgrund av vilka sysselsättningseffekterna kan bli – rönt relativt liten uppmärksamhet i media.

Om man börjar räkna på effekterna av S och V:s förslag är det uppenbart att de inte kan bli annat än mycket negativa för besöksnäringen i allmänhet och restaurangbranschen i synnerhet. Sysselsättningsminskningen kan bli betydande. Allvaret i situationen verkar emellertid inte ha nått fram till vare sig journalisterna på medieredaktionerna eller den breda allmänheten. Företagsekonomiska forskare och lärare vid våra universitet och högskolor har (sin vana trogen) inte heller tagit sitt ansvar och informerat om hur förslagen slår. Det sistnämnda råds emellertid bot på nedan, genom ett illustrerande exempel.

Först och främst. Skattehöjningarna kommer för majoriteten av restauranger klart överstiga den vinst som de genererar i dag. Nettovinstmarginalen för en medianrestaurang är 2,2 procent.

Ett restaurangföretag, till exempel en lunchrestaurang, med en nettovinstmarginal på 2,2 procent, och en omsättning på 5 000 000 kronor gör i dag en vinst på 110 000 kronor.

Om S och V vinner valet och driver igenom sina förslag ökar skatterna, det vill säga momsens och arbetsgivaravgifterna, för det här medianföretaget med 575 432 kronor, vilket innebär att vinsten förvandlas till en förlust på 465 432 kronor.

Skattehöjningen blir med andra ord 425 procent högre än den vinst lunchrestaurangen gör i dag! För att undvika konkurs kommer anställda behöva sägas upp.

För att få perspektiv på de skattehöjningar som företagare i restaurangbranschen kan drabbas av vid ett maktskifte kan man simulera vilka effekter samma skattehöjningar skulle få på några av Sveriges största företag. Om lastbilstillverkaren Volvo, med en vinst förra året på 4,7 miljarder, drabbades av en lika stor skattehöjning som lunchrestauratören i exemplet ovan skulle Volvos skattekostnad öka med 24,7 miljarder. För telekombolaget Ericsson, med en vinst på 17,1 miljarder skulle skatten öka med 89,4 miljarder och i detaljhandelsföretaget Hennes & Mauritz fall, där vinsten är 22,5 miljarder, skulle skatten öka med svindlande 117,8 miljarder kronor.

Dylika skattehöjningar skulle naturligtvis leda till en flytt av i princip all verksamhet, inklusive huvudkontor, till utlandet omgående. Men om vi leker med tanken att det – precis som för lunchrestauratören – inte var möjligt med en utlandsflytt så skulle de svenska storföretagen antingen gå i konkurs eller göra stora personalnedskärningar för att överleva. Företag i restaurangbranschen må vara mindre, men det de har gemensamt med de multinationella storföretagen är att de verkar på en hårt konkurrensutsatt marknad där uppsägningar är en av de första åtgärder som tas till när konkurs hotar.

De föreslagna skattechöjningarna skulle inte slå hårt bara mot restauranger utan mot hela besöksnäringen. Besöksnäringen är personalintensiv och sysselsätter omkring 168 000 personer på årsbasis. Exportvärdet på besöksnäringens tjänster är högre än bil, järn- och stålindustrins – tillsammans. Därför ses numera besöksnäringen som en ny svensk basindustri.

Att S och V med öppna ögon går till val på att kraftigt försämra villkoren för en personalintensiv och snabbt växande basnäring måste ses som anmärkningsvärt. Speciellt när samma partier hävdar att en lägre arbetslöshet är en prioriterad valfråga.

Fredrik Hartwig

Ekonomie doktor och lektor i redovisning och ekonomistyrning vid Högskolan Dalarna